

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства охорони
здоров'я України
від _____ № _____

**Порядок
проведення та документування результатів медичного
обстеження постраждалих осіб від домашнього насильства або осіб, які
ймовірно постраждали від домашнього насильства та надання їм
медичної допомоги**

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб або осіб, які ймовірно постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статті (далі – постраждалі особи) та надання їм медичної допомоги з метою забезпечення міжсекторального підходу до подолання і протидії домашньому насильству та сприяння реалізації прав осіб, які від нього постраждали.

Цей Порядок є обов'язковим для виконання у всіх закладах охорони здоров'я, незалежно від форми власності та підпорядкування.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», «Про Національну поліцію», Основах законодавства про охорону здоров'я.

3. Медичне обстеження та надання медичної допомоги постраждалим особам не залежить від звернення таких осіб до правоохоронних органів, суду, органів та установ на які покладається функція здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, від їх участі у кримінальному або цивільному провадженні.

4. Медичне обстеження та надання медичної допомоги постраждалим особам здійснюються без дискримінації за будь-якою ознакою.

Звичаї, релігійні переконання, віросповідання, традиції не можуть розглядатися як виправдання будь-яких форм насильства, передбачених цим Порядком.

5. У своїй діяльності заклади охорони здоров'я при проведенні обстеження та наданні медичної допомоги постраждалим особам керуються Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Основами законодавства про охорону здоров'я, Законами України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 року № 800 «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю» та іншими нормативно-правовими актами.

6. Обробка персональних даних про постраждалу особу здійснюється працівниками закладу охорони здоров'я з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

7. Медичний працівник не несе відповідальності за здоров'я постраждалої особи у разі відмови її від медичних приписів або порушення режиму, встановленого медичними працівниками.

8. Керівник закладу охорони здоров'я або визначена ним особа з числа його заступників, організовує професійну тематичну підготовку медичних працівників з питань проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб та надання їм медичної допомоги (додаток 1).

II. Порядок проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб.

1. Керівник закладу охорони здоров'я або визначена ним особа з числа його заступників відповідає за організацію проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб (далі – відповідальна особа за організацію проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб).

2. Медичні працівники, під час звернення за медичною допомогою постраждалих осіб, повинні зафіксувати їх скарги (звернення), зібрати анамнез, провести медичний огляд з оцінкою стану постраждалої особи, та в разі потреби, провести додаткове інструментально-лабораторне обстеження та заходи щодо попередження наслідків сексуального насильства.

3. Медичні працівники інформують постраждалу особу та/або її законного представника (якщо такий представник не є кривдником) про права, заходи та соціальні послуги, якими може скористатися постраждала особа, про права постраждалої особи, визначені статтею 21 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», у тому числі, про відшкодування кривдниками завданих матеріальних збитків і шкоди, заподіяної фізичному та психічному здоров'ю, у порядку, визначеному законодавством.

4. Заклад охорони здоров'я не пізніше однієї доби, засобами телефонного зв'язку, електронною поштою, з подальшим письмовим підтвердженням, інформує уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та уповноважених осіб (структурний підрозділ) районних, районних у м. Києві і Севастополі держадміністрацій, відповідальних працівників виконавчого комітету (структурний підрозділ) виконавчих органів рад об'єднаних територіальних громад, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, які (який) проводять (проводить) роботу з прийому та реєстрації заяв і повідомлень про вчинення насильства, координації заходів реагування на факти вчинення насильства, надання допомоги і захисту постраждалим особам, а також роботу з кривдниками відповідно до Законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658.

Якщо постраждалою особою є дитина, заклад охорони здоров'я не пізніше однієї доби, засобами телефонного зв'язку, електронною поштою з подальшим письмовим підтвердженням, окрім зазначених в абзаці першому цього пункту суб'єктів, також інформує службу у справах дітей, про виявлення фактів насильства шляхом оформлення Повідомлення про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або стосовно якої існує загроза його вчинення, форма якого наведена у додатку 2 із обов'язковим зазначенням у полях позиції «Зміст повідомлення:» – «Постраждала або ймовірно постраждала від домашнього насильства» та заповнення Журналу обліку звернень та повідомлень про жорстоке

поводження з дітьми або загрозу його вчинення, форма якого наведена у додатку 3 до згаданого Порядку із обов'язковим зазначенням у колонці 8 «Примітка» – «Постраждала або ймовірно постраждала від домашнього насильства».

5. Заклад охорони здоров'я щоквартально до 25 числа останнього місяця кварталу надає інформацію до Міністерства охорони здоров'я Автономної республіки Крим, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій про звернення постраждалих осіб та/або їх законних представників, надання медичної допомоги постраждалим особам, направлення до інших закладів охорони здоров'я постраждалих осіб.

6. Міністерство охорони здоров'я Автономної республіки Крим, структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій узагальнюють надану закладами охорони здоров'я інформацію та перенаправляють її електронною поштою з подальшим письмовим підтвердженням, щоквартально до 30 числа останнього місяця кварталу, до Медичного департаменту МОЗ України для звітування Мінсоцполітики України про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

7. У разі звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру, відомості про них записуються в «Журналі обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції» згідно з формою затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції» від 06 липня 2016 року № 612/679, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 липня 2016 р. за № 1051/29181.

8. Медичний працівник закладу охорони здоров'я, який виявив у особи ушкодження, що могли виникнути внаслідок домашнього насильства та насильства за ознакою статі, документує результати їх виявлення, обстеження, надання медичної допомоги та передає їх відповідальній особі для подальшого інформування протягом доби (з часу звернення постраждалої особи) підрозділи органів і підрозділів Національної поліції та уповноважену особу, визначену відповідно до

абзацу першого пункту 20 або пункту 23 Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658.

9. В залежності від надання необхідної медичної допомоги, дані загального медичного обстеження і результати досліджень уносяться до форми первинної облікової документації:

у разі надання амбулаторної медичної допомоги у форму № 025/о «Медичну карту амбулаторного хворого №__» (далі – ф. № 025/о) затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974 (далі – наказ МОЗ України від № 110);

у разі необхідності надання стаціонарної медичної допомоги – форму первинної облікової документації № 003/о «Медична карта стаціонарного хворого №_____»;

у разі відмови від госпіталізації хворого у стаціонар, при необхідності такої госпіталізації, інформація вноситься у журнал первинної облікової документації форми № 001/о «Журнал обліку прийому хворих у стаціонар та відмов у госпіталізації», затвердженої наказом МОЗ України № 110.

10. При проведенні оперативного втручання при наданні медичної допомоги відповідна інформація вноситься до форми первинної облікової документації № 069 «Журнал запису амбулаторних операцій» або до форми первинної облікової документації № 008/о «Журнал запису оперативних втручань у стаціонарі», затверджених наказом МОЗ України № 110.

11. У разі вимоги надати постраждалій особі або її законному представнику необхідну інформацію про надання медичної допомоги надається довідка згідно з формою первинної облікової документації № 028/о «Консультативний висновок спеціаліста», або формою « 027/о «Виписка із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого», затверджених наказом МОЗ України № 110 або Медична довідка згідно з додатком 4 до цього Порядку.

12. При необхідності надання листка непрацездатності постраждалій особі, інформація про особу вноситься в форму первинної облікової документації № 036/о «Журнал реєстрації листків непрацездатності», затвердженого наказом МОЗ України № 110, та видається листок

непрацездатності із закладу охорони здоров'я, з якого було виписано цю особу.

13. Спеціалізовані установи, які проводять судово-медичну або судово-психіатричну експертизи, забезпечують своєчасне обстеження постраждалих осіб у порядку та строки, визначенні законодавством.

При проведенні судово-медичної або судово-психіатричної експертизи постраждалих осіб обов'язково враховуються інформація, що міститься в медичній документації, складеній за зверненням таких осіб до закладів охорони здоров'я.

III. Порядок надання медичної допомоги постраждалим особам.

1. Надання медичної допомоги постраждалим особам ґрунтується на принципах доступності, безпечності, результативності, своєчасності, економічної ефективності, недискримінації, орієнтованості на людину.

2. Медична допомога постраждалим особам надається у разі необхідності на всіх рівнях надання медичної допомоги, як амбулаторно, так і стаціонарно.

Медичний працівник повинен визначити вид (амбулаторної чи стаціонарної, первинної, вторинної, третинної) медичної допомоги яку потребує постраждала особа та у разі необхідності направити таку особу до відповідного медичного закладу.

3. Постраждала особа має право на вільний вибір: лікаря; методу лікування відповідно до рекомендацій лікаря; закладу охорони здоров'я.

4. Медична допомога постраждалій особі надається при наявності добровільної поінформованої письмової згоди постраждалої особи або її законного представника, якщо він не є кривдником (додаток 5).

Згода постраждалої особи або її законного представника на медичне втручання не потрібна у разі наявності ознак прямої загрози життю постраждалої особи, за умови неможливості отримання з об'єктивних причин згоди на таке втручання від самої постраждалої особи або її законного представника.

5. У разі звернення постраждалої особи до закладу охорони здоров'я первинної медичної допомоги (далі – ПМД), коли постраждала особа не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної

(високоспеціалізованої) медичної допомоги, необхідна медична допомога надається у закладі охорони здоров'я ПМД.

У разі необхідності, відповідно до медичних показань постраждалої особи, яка не потребує екстреної медичної допомоги, а потребує надання планової вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги їй надається направлення для надання необхідної допомоги.

У разі виникнення невідкладного стану у постраждалої особи на прийомі у лікаря з надання ПМД в закладі охорони здоров'я первинної медичної допомоги, внаслідок якого вона потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, лікар з надання ПМД повинен викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та до її прибуття надати постраждалій особі відповідну медичну допомогу.

6. У разі ушкоджень (або підозри) сексуального характеру здійснюється збір скарг, анамнезу, огляд статевих органів, огляд хірурга-проктолога, проводиться необхідне обстеження (при можливості безоплатне): обстеження на ВІЛ, гепатит В, проведення тесту на вагітність або бХГЧ, тестування на сифіліс, інфекції, які передаються статевим шляхом (далі – ППСШ: хламідіоз, гонорея, трихомоніаз), аналізи на бактеріоскопічне дослідження, при необхідності проведення або переадресування для вакцинації проти правця, проти гепатиту В, згідно з наказами МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості обігу медичних імунобіологічних препаратів» та МОЗ України від 05 серпня 1999 № 198 «Про вдосконалення профілактики, діагностики та лікування правця», та документується у медичній документації.

7. У разі звернення постраждалої особи до найближчого відділення екстреної (невідкладної) допомоги чи іншого закладу охорони здоров'я, який може забезпечити надання такої допомоги, медичні працівники відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги зобов'язані надати екстрену медичну допомогу постраждалій особі з моменту її прибуття незалежно від того, чи супроводжує її бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги або інші особи.

8. Надання екстреної медичної допомоги постраждалій особі у невідкладному стані на місці події, під час перевезення та у закладі охорони здоров'я здійснюється відповідно до медичних показань на основі клінічних протоколів і стандартів екстреної медичної допомоги, які затверджені МОЗ України.

9. Надання медичної допомоги постраждалій особі на вторинному (спеціалізованій допомогі) або третинному (високоспеціалізованій) рівні можливо як в плановому так і в ургентному порядках.

10. Задokumentований клінічний діагноз постраждалої особи має бути зашифрований відповідно до чинної МКХ або ІСРС .

11. При госпіталізації повнолітніх постраждалих осіб для отримання ними стаціонарної медичної допомоги, працівник закладу охорони здоров'я під час опитування встановлює, чи є у такої особи діти та чи забезпечені вони належним доглядом і влаштуванням на період її госпіталізації, а також інформує постраждалу особу про права, заходи та соціальні послуги, якими вона може скористатися.

У разі наявності дітей, які після госпіталізації постраждалої особи залишаються без належного догляду/батьківського опікування, працівник закладу охорони здоров'я невідкладно повідомляє про це відповідальній особі закладу охорони здоров'я для подальшого інформування служби у справах дітей.

Якщо особа, яка госпіталізується, є опікуном недієздатної особи (піклувальником особи, цивільна дієздатність якої обмежена, або здійснює догляд за особою, яка потребує постійного догляду, і внаслідок госпіталізації постраждалої особи такі особи залишаються без належного догляду) працівник закладу охорони здоров'я невідкладно повідомляє про це відповідальній особі закладу охорони здоров'я для подальшого інформування уповноваженої особи, визначену відповідно до абзацу першого пункту 20 або пункту 23 Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658.

Медичні працівники сприяють в отриманні постраждалими особами безоплатної правової допомоги шляхом інформування працівників центрів безоплатної вторинної правової допомоги про необхідність її надання у приміщеннях закладів охорони здоров'я, якщо такі особи не можуть відвідати центр з надання безоплатної правової допомоги самостійно.

**В.о. директора Медичного
департаменту**

А. Гаврилук

**В.о. начальника Управління
громадського здоров'я**

І. Руденко